

Lapinjärven kunnanvaltuustolle

LAPINJÄRVEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2016

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 121 §:n mukaan valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä.

Vuoden 2016 arvioinnin on tehnyt 1.1.–31.12.2016 valtuuston 23.1.2013 § 4 valitsema ja 16.4.2014 § 21 täydentämä toimikauden 2013–2016 tarkastuslautakunta, johon kuuluivat puheenjohtajana, Vesa Peltola (henkilökohtaisena varajäsenenä Tuomo Hasu) ja varapuheenjohtajana Mari Lotila (Heidi Norra) sekä jäseninä Kalevi Hoffström (Christina Bosas), Mirja Hovén (Aino Villikka) ja Jörgen Illman (Riku Jakobsson). Vuoden 2016 arviointia on 1.1.2017 alkaen tehty kunnanvaltuuston päätöksen 14.12.2016 § 37 mukaisesti kokoonpanolla Mari Lotila puheenjohtajana, Anni Simola varapuheenjohtajana ja jäseninä Kalevi Hoffström, Mirja Hovén ja Jörgen Illman.

Tarkastuslautakunta on arvioinut kunnan toimintaa toimintasuunnitelmansa mukaisesti. Lautakunta on tutustunut kokouksissaan toimialojen toimintaan. Kokouksissa on kuultu kunnanhallituksen puheenjohtajaa, kunnanjohtajaa, sivistyslautakunnan puheenjohtajaa, sivistystoimen johtajaa, perusturvajaoston puheenjohtajaa, hyvinvointijohtajaa, Kiinteistö Oy Labyrintin toimitusjohtajaa, teknisen lautakunnan puheenjohtajaa, teknistä työnjohtajaa, vanhusneuvoston puheenjohtajaa ja taloussihteeriä. Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2016 toiminnan arviointiin kahdeksan kertaa. Tarkastuslautakuntaa on informoitu kunnan hallinnossa tapahtuneista muutoksista ja talouden kehitymisestä. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet toimielinten päätöksentekoa pöytäkirjoista.

Lautakunnan jäsenten esteellisyydet on otettu huomioon lautakunnan arviointityössä.

Lautakuntaa on avustanut JHTT-tilintarkastaja Ilpo Malinen BDO Audiator Oy:sta.

2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

2.1. Tavoitteiden asettaminen

Vuonna 2016 talousarvion mukaan käyttötaloudessa valtuustoon nähden sitovuustasona on tulosalueen toimintakate. Investoinneissa sitovuustaso on kohdekohtainen ja varaustyyppiset määrärahat vaativat valtuuston erillispäätöksen. Rahoitusosassa

nettositovia ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut sekä lainojen muutokset.

Tulosalueita vuonna 2016 olivat konserni- ja keskushallinto, perusturvapalvelut, sivistyspalvelut ja tekniset palvelut.

2.2. Strategiset tavoitteet

Valtuusto on hyväksynyt 22.5.2013 § 36 uuden kuntastrategian vuosille 2013–2016. Strategiassa on määritetty neljä painopistettä: (1) asiakas ja kuntalainen, (2) vetovoimaisuus ja kilpailukyky, (3) henkilöstö ja johtaminen sekä (4) talous. Jokaiselle painopisteelle on asetettu kaksi strategista tavoitetta.

Painopisteet ja strategiset tavoitteet mittareineen on sisällytetty vuoden 2016 talousarviossa tulosalueiden tuloskortteihin.

2.3. Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.3.1. Konsernihallinto

Konsernihallinnon toimintakate toteutui muutetun talousarvion mukaisena (97,5 %). Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate oli 54 897 euroa heikompi.

Konsernihallinnon tuloskorttitavoitteiden voidaan arvioida toteutuneen riittävässä määrin.

Kunnassa on käynnissä useita erilaisia hankkeita, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta, mutta jotka vievät paljon myös kunnan niukkoja resursseja. **Tarkastuslautakunta suosittelee arvioimaan, mihin kunnan resurssit oikeasti riittävät, ja huolehtimaan, että kunnan perustehtävät tulevat hoidettua hyvin.** Tarkastuslautakunnan saaman kuntalaispalautteen mukaan hankkeista ei ole ollut riittävästi tietoa. **Tarkastuslautakunta suosittaa myös tiedottamaan hankkeista paremmin kunnan toimielimien jäsenille ja kuntalaisille, esimerkiksi, julkistamaan hankkeiden väli- ja loppuraportit kunnan verkkosivuilla.**

2.3.2. Perusturvapalvelut

Perusturvapalvelujen toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisena, ylitystä 172 239 euroa (101,9 %). Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate oli 434 404 euroa huonompi.

Perusturvapalvelujen tuloskorttitavoitteiden voidaan arvioida toteutuneen riittävässä määrin.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että vanhustyötä on kehitetty vuoden 2016 aikana. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kehitetään myös yhteistyötä Loviisan kanssa, jotta voidaan paremmin vaikuttaa potilaiden sijoitteluun oikein ja välttää paremmin ylimääräisiä ja tarpeettomia potilaskustannuksia.**

2.3.3. Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut

Sivistyspalvelujen toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisena, ylitystä 56 794 euroa (101,4 %). Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate oli 268 048 euroa huonompi.

Sivistyspalvelujen tuloskortissa esitetyt tavoitteet ovat riittävässä määrin toteutuneet.

Tarkastuslautakunta suosittelee selvittämään Pukaron koulun lakkauttamisesta syntyneet säästöt sekä kuljetus- ja muut kustannukset.

2.3.4. Tekniset palvelut

Teknisten palvelujen toimintakate sisältäen vesihuoltolaitoksen toteutui muutetun talousarvion puitteissa (97,0 %). Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate oli 390 090 euroa heikompi.

Teknisten palvelujen tuloskorttitavoitteiden tuloskortissa esitetyt tavoitteet ovat riittävässä määrin toteutuneet.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että tekninen toimi on pystynyt tehostamaan toimintaansa edellisestä vuodesta ja saanut suunnitellut investoinnit pääosin tehdyksi.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan kirkonkylän puhdistamon kapasiteetti ei ole täyttänyt aika ajoin lupaehtoja ja on jouduttu suorittamaan ohijuoksutuksia Taasianjokeen. Kirkonkylän puhdistamon ympäristölupa täytyy uudistaa vuonna 2018. **Tarkastuslautakunta suosittelee varmistamaan, että kirkonkylän puhdistamon toiminta täyttää lupaehdot.**

2.4. Investointitalouden toteutuminen

Investointihankkeet ovat toteutuneet muutetun talousarvion puitteissa (74,5 %). Edellisvuodesta toteutuneet investointimenot (602 762 euroa) kasvoivat 116 366 euroa.

Toteutuneet investointitulot olivat 47 042 euroa.

2.5. Kunnan talous

Kunnan toimintatuotot laskivat edellisestä vuodesta lähes miljoona euroa (-29,0 %). Kun vastaavasti toimintakulut kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa, toimintakate heikkeni 1,1 miljoonaa euroa ollen -16,1 miljoonaa euroa. Toimintakate toteutui hieman muutettua talousarviota huonompana.

Verotulot (8 501 727 €) toteutuivat muutettua talousarviota suurempina mutta edellistä vuotta (8 824 094 €) pienempinä. Valtionosuudet (6 589 485 €) ylittivät talousarvion ja kasvoivat edellisvuodesta (6 524 791 €). Rahoitustuottojen ja -kulujen toteutunut netto (736 077 €) ylitti muutetun talousarvion ja kasvoi edellisvuodesta (690 728 €).

Edellä mainittujen erien muutosten kokonaisvaikutuksena oli, että vuosikate (-242 588 €) toteutui negatiivisena ja jäi alle talousarvion (-159 567 €). Edellisvuodesta vuosikate putosi 1,4 miljoonaa euroa. Negatiivinen vuosikate ei luonnollisesti kata suunnitelman mukaisia poistoja.

Tilikauden tulos on -1 024 396 euroa (edellisenä vuonna 401 180 €). Vuoden 2016 alijäämisen tuloksen seurauksena kaikki kunnan talouden tunnusluvut heikkenivät edellisvuodesta.

3. Henkilöstö

Vakinaisen henkilöstön määrä väheni edellisestä vuodesta 19 henkilöllä, määräaikaiset lisääntyivät kahdella henkilöllä ja työllistettyjen/oppisopimustyöntekijöiden määrä 8 henkilöllä. Vuoden lopussa henkilöstön määrä oli yhteensä 122 henkilöä.

Naisten osuus (80,6 %) vakinaisesta henkilöstöstä säilyi edellisen vuoden tasolla. Yli 55 -vuotiaiden määrä oli 42 henkilöä, mikä nosti suhteellisen osuuden 38,9 %:in (32,6 % v. 2015). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 47,3 vuotta (edellisenä vuonna 48,2 vuotta).

Sairauspoissaolopäivien määrä (1.783) kokonaisuutena putosi edellisestä vuodesta (3.067 pv) ja ollen myös matalampi kuin vuosina 2012–2014. Sairauslomatapausten määrä laski kuudella.

4. Kuntakonsernin talous

Konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia edellisvuoteen.

Konsernitasolla talouden ja tunnuslukujen kehitys vastaa peruskunnan tilannetta. Konsernin vuosikate oli 0,3 miljoonaa euroa (1,8 milj. € v. 2015), mikä ei riittänyt kattamaan poistoja. Konsernin tulos oli alijäämäinen (-1,2 milj. €), kun se edellisenä vuonna oli ylijäämäinen (0,4 milj. €).

Konsernin kaikki tunnusluvut heikkenivät edellisestä vuodesta.

Tarkastuslautakunta on erittäin huolissaan kunnan ja kuntakonsernin taloudellisesta tilanteesta ja luisumisesta kriisikunnaksi. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä talouden tasapainottamista.

5. Muut havainnot

Vanhuspalvelulaki tuli voimaan 1.7.2013. Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan kunta ei ole toiminut lain mukaan. Vanhusneuvostolta ei ole muun muassa pyydetty lausuntoja vanhuksia koskevista asioista eikä vanhusneuvostoon ole pidetty yhteyttä lain edellyttämällä tavalla koko kuluneen valtuustokauden aikana. **Tarkastuslautakunta esittää selvittämään, miten vanhuspalvelulakia on noudatettu Lapinjärvellä. Lisäksi lautakunta pyytää selvittämään vanhusneuvoston ja kunnan välisen tiedonkulun mahdolliset ongelmat ja korjaamaan toiminnan vanhuspalvelulain mukaiseksi.**

6. Arvioinnin yhteenveto

Tarkastuslautakunta katsoo tarkastushavaintoihinsa perustuen, että valtuuston talousarviossa hyväksymät taloudelliset, toiminnalliset ja laadulliset tavoitteet ovat toteutuneet riittävässä määrin toimintavuonna 2015.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanvaltuusto edellyttää tulosalueita antamaan vastineensa arviointikertomuksessa **lihavoidulla** esitettyihin arviointeihin, suosituksiin ja selvityspyyntöihin kunnanhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle syyskuun loppuun mennessä ja edelleen valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

Lapinjärvellä 12. päivänä toukokuuta 2017

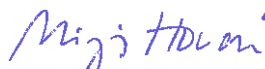

Mari Lotila
puheenjohtaja

Anni Simola
varapuheenjohtaja

Kalevi Hoffström
jäsen

Mirja Hovén
jäsen

Jörgen Illman
jäsen